

KOOSOLEKU PROTOKOLL

Soomaa rahvuspargi koostöökogu

Kõrtsi-Tõramaa

5. mai 2016

Algus kell 15.00

Juhatas: Sulev Vare

Protokollis: Liina Laanemets

Osalejaid 19 inimest, nimekiri lisatud protokollile

PÄEVAKORD

1. Ühistranspordi võimalused, vajadused ja ootused Soomaa rahvuspargis.
2. Järelevalve rahvuspargis, Keskkonnainspektsiooni ja kohalike organisatsioonide koostöö võimalused.
3. Luhtadele viivad teed, nende kasutamine ja kasutuse piiramine.
4. Piiranguvööndi metsaelupaikade inventuuri tulemused ning sellest lähtuv edaspidine tegevus.

1. Ühistranspordi võimalused, vajadused ja ootused Soomaa rahvuspargis.

R. Parts – Oluline oleks, et hooajaliselt pikeneks olemasolevate bussiliinide marsruut Tõramaani. See on vajalik kohalikele ja külastajatele. 2009 aastal tegime sellise pakkumise Viljandi Maavalitsusele kuid sellest ei muutunud midagi. Sobiva bussiliikluse korral tuleks kindlasti väiksemaid turismigruppe Soomaale ka ühistranspordiga. Bussiliini muutmisel ei saa olla argument, et sõitjaid pole.

K. Kase – Kui palju võiks olla keskmiselt suvisel hooajal reisijaid, kes kasutaks ühistransporti, et jõuda Soomaale?

A. Ruukel - Pärnu poolt on keskmiselt sõitjaid 5 inimest päevas, sõitjaid on hooajaliselt.

K. Kase - 2010 aastal toimunud riigihankega pandi paika ühistranspordi kilomeetrite arv, seega seda olulisel määral suurendada ei saa. Üldiselt iga aasta reisijate arv väheneb, põhiline sõitja on hommikul tööle sõitja ja kooliõpilased. Täna sel päeval uusi bussiliine teha ei saa.

R. Parts – Kas Lõuna-Eestis on tellimusvedusid katsetatud?

K. Kase- See on jällegi väga kallis sest kilomeetri hinnale lisandub ka seisutunni hind. Võimalus oleks teha tulevikus Viljandi-Pärnu liin. Samas ei tehta kommertsliini vaid bussiliin peab olema oluline kohalikele elanikele.

A. Ruukel - Kas võiks olla skeem, et kui ostad pileti ette, siis oleks võimalik näiteks bussiga sõita Riisalt edasi Tõramaale ja sama ka Kõpu poolt?

K. Kase – Põhimõtteliselt oleks see üks võimalik variant.

A. Almik – Kas oleks võimalik, et kolmapäeviti Iia buss sõidab edasi Tõramaale, juhul kui on teada, et on reisijaid?

K. Kase – Kõik oleneb ka olemasolevatest bussiliinidest ja graafikutest, kas neil oleks võimalik vajadusel Tõramaale edasi sõita või mitte.

M. Suurkask – Enne kui bussiliin teha just turistide jaoks siis peaks Tõramaal ja Soomaal olema erinevad teenusepakkujad, et turistidel oleks mida siin teha.

Aivar – Giiditeenus on Soomaa olemas. Oleme 10 aastat pakkunud turistidele ka transpordi teenust näiteks Pärnu-Soomaa, Tori-Soomaa liinil. Teenus on muidugi kallim kui bussiga sõita aga päris paljud turistid kasutavad seda võimalust.

S. Vare – Millised on reaalsed võimalused bussiliinide muutmisel?

K. Kase – Reaalne oleks kolmapäevase Iiale sõitva bussi maa pikendamine ning Riisale sõitva bussi maa pikendamine Tõramaani.

Rait- Samal päeval võiks käia nii Pärnu-Soomaa kui ka Viljandi-Soomaa buss.

OTSUSTATI – Kaupo Kase Viljandi Maavalitsusest teeb selgeks, kas on võimalik kolmapäevase Iiale sõitva bussi ja Riisale sõitva bussi marsruudi pikendamine Tõramaani, juhul kui on reisijaid.

2. Järelevalve rahvuspargis, Keskkonnainspektsiooni ja kohalike organisatsioonide koostöö võimalused.

N. Täär - Maakonnas on nüüd vaid 1 inspektor ning järelevalve sagedus erinevates piirkondades sõltub ohuprognosist. Statistika järgi ei ole Soomaa suure ohuga piirkond. Viimastel aastatel on jahipidamise teema üles kerkinud ja tänu kohalikele on salaküttimise kohta palju kasulikke teateid tulnud. Soomaal on antud aastal toimunud 5 plaanilist kontrolli, esitatud on 1 kaebus. Kontrollime plaaniliselt näiteks metsaraiet, matkajaid, parkijaid, kalamehi.

R. Parts - Kõik inspektorid on nentunud, et Soomaa on ohupiirkond aga Keskkonnainspektsioonil pole jõudu, et piisavat järelevalvet teha. Kas kohalikel oleks võimalik abipolitseiniku staatusega järelevalve tööle kaasa aidata?

N. Täär - Seaduse järgi on abipolitseinikul on võimalik seaduse rikkujaid kinni pidada ning abipolitseinikud saaksid põhimõtteliselt järelevalve tööl kaasa aidata.

G. Sein - Kas fotode ja täpsemate asukohakoordinaatide järgi oleks inspektsioonil kergem rikkujaid tuvastada?

R. Parts – palju rikkumisi toimub pimedal ajal ja siis pole võimalik fotot teha.

N. Täär – Mida täpsem informatsioon kaebusega esitatakse, seda parem. Isegi kui antud juhul rikkujat ei tabata, siis on olemas informatsioon ning võimalik selle järgi edasi uurida ning edaspidist järelevalvet plaanida. Rikkumistest peaks kindlasti üldisele telefonile (1313) teada andma sest selle järgi kujuneb ka statistika, mille põhjal plaanilisi kontrole tehakse. Kõne lindistatakse ja fikseeritakse, märgitakse täpsemalt üles, kui rikkumine toimub antud hetkel siis inspektor läheb välja ja teeb pärast selle kohta raporti. Juhul kui rikkuja tabatakse, peab tunnistaja olema valmis vajadusel ka kohtus tunnistama, et oleks võimalik menetlus lõpuni viia.

S. Vare – Kokkuvõttes on oluline, et keskkonnarikkumistest teada anda Keskkonnainspeksiooni telefonile 1313 ja kohalikel on võimalik järelevalvele kaasa aitamiseks abipolitseinikuks hakata.

A. Almik – Igal kevadel korjatakse Lemmjõe keelemetsas kottide viisi karulauku, paljud ei tea, et see on kaitsealune liik ning suurtes kogustes korjamine on keelatud. Kas oleks mõistlik antud rikkumist ka jäädvustada, sh autodest fotod teha ning inspeksioonile teada anda?

N. Täär – Lemmjõe keelemetsast karulaugu korjamise kohta pole meile ühtegi kaebust esitatud. Kindlasti oleks mõistlik korjajate tähelepanu juhtida sellele, et antud tegevus on keelatud ja karulauk on kaitsealune liik. Eelneva informatsiooni eiramisel anda sellest teada inspeksioonile ning jäädvustada rikkumine.

A. Almik – Kas riigiasutuste vahel ka keskkonnarikkumiste alane informatsioon liigub ja näiteks RMK ja Keskkonnaamet teatavad rikkumistest?

N. Täär – Jah, Keskkonnaamet ja RMK teatavad keskkonnarikkumistest Keskkonnainspeksioonile.

OTSUSTATI – Kõikidest keskkonnarikkumistest peab alati teatama Keskkonnainspeksiooni numbrile 1313, ametlikult saavad järelevalve tööle kaasa aidata abipolitseinikud.

2. Luhtadele viivad teed, nende kasutamine ja kasutuse piiramine.

R. Parts – Luhtade hoolduseks rajatud teed peaksid olema piiratud ligipääsuga, et turistid, kalamehed, salakütid ja ülejäänud rahvuspargi külastajad, ei saaks autoga neid teid kasutada ning toime panna võimalikke keskkonnarikkumisi.

R. Männik – RMK juhatuse ametlik seisukoht on, et igasugused tõkkepuud võetakse ära ning uusi juurde ei tehta.

G. Sein – Luhtade hoolduseks rajatud teed tõstavad külastatavust. Nende mööda liiguvad nii heade kui halbade kavatsustega külastajad.

S. Vare – Kas reaalselt tõkkepuude panemine takistaks või oleks vaja keelav märk panna?

R. Männik – Tõkkepuude panemine ei takista rikkujaid, Oksal tõsteti ka raudtoru eest ära, et saaks autoga läbi sõita.

M. Suurkask – Pole alust, mille järgi saaksime keelata luhtadele viivatel teedel sõitmist. Keelata saame luhale sõitmist aga teed on mõeldud mootorsõidukiga liiklemiseks. Meikosel oli tõkkepuu põhjendatud sest seal on pinnastee. Luhad on üks Soomaa väärtustest ning ligipääs luhale annab võimaluse selle väärtusega tutvuda.

N. Täär – Inspeksioonile tuleb ikka teateid, et mootorsõidukiga on luhale sõidetud. Kindlasti igast juhtumist peaks meile teada andma. Tupiku märk võiks luhale viivate teede otsas olla.

OTSUSTATI – Luhtadele viivatele teedele ei paigaldata tõkkepuud, võimalusel pannakse tupikut tähistavad märgid.

4. Piiranguvööndi metsaelupaikade inventuuri tulemused ning sellest lähtuv edaspidine tegevus.

M. Suurkask – Inventuuri käigus tuvastati 14 erinevat elupaiga tüüpi, millest oli 7 metsaelupaiga tüüpi, 40% inventeeritud aladest oli loodusdirektiivi tingimustele sobivat ala. Väärtuslikumad metsad on juba sihtkaitsevööndis. Keskkonnaamet ja Keskkonnaministerium arutas inventuuri tulemusi ja edaspidiseid tegevusi ning leiti, et praegustes tingimustes ei hakata kaitse-eeskirja ja tsoneeringut muutma. RMK-ga sõlmitakse kohalikul tasandil kokkulepe, et inventuuri käigus välja tulnud väärtuslikumad piirkonnad jäävad raiest puutumata. Näiteks Pääsma laanes kõige suurem metsaosa on juba sihtkaitsevööndis aga sealt leiti ka uhtlammimetsa piirkond. Keskkonnaamet teeb RMK-le ettepaneku konkreetsete piirkondade kohta, kus raiet ei teostataks.

A. Almik – Mis juriidilistel alustel kokkulepe sõlmitakse?

S. Vare – Juriidiliselt kokkulepet ei vormistata.

P. Voolaid – Võimalik oleks need alad vääriselupaikadeks võtta.

E. Ilmet – Näiteks puhkemetsade majandamise käskkirja järgi oleks võimalik metsaregistrisse ka nende alade kohta märge teha, et antud piirkondades ei tohiks raiet teostada. Kindlasti peaks metsaregistris nende alade kohta teave olema.

M. Suurkask – Inventuuri tulemused on kättesaadavad EELISes.

S. Vare – Kohalikul tasandil lepime RMK-ga kokku ja siis ka juhtkonna tasandil, tulemustest teavitame.

OTSUSTATI – Vastavalt inventuuri tulemustele esitab Keskkonnaamet RMK-le ettepaneku väärtuslike piirkondade kohta, kus raiet ei teostataks.

5. Muutused RMKs ja Keskkonnaametis.

R. Männik – RMK moodustab üle Eesti vaid 3 loodushoiu osakonna piirkonda. Igasse RMK külastuskeskusesse, looduskeskusesse, jääb vaid 1 töötaja. Alates 1.juulist pole Soomaal enam eraldi teabepunkti töötajat.

A. Ruukel - Mingil suveperioodil saaksid kohalikud turismiettevõtjad infoletti töötajatena keskuses olla, juhul kui see RMKle sobiks. Keskuses informatsiooni jagamine oleks ka ettevõtjatele kasulik sest siis õpitakse ka ise Soomaa rahvusparki rohkem tundma.

E. Ilmet – RMK metskonnad jäävad alles, iga maakonna peale jääb 1 metsandusega töötav inimene, metsaülemad. Majandusmetsa raietega metsaülemad enam ei tegele, ainult luhtade taastamise ja hooldamisega seotud raiete teema jääb metsaülemate ülesandeks. Edaspidi oskab raiete teemal ülevaadet anda Edela-regioon. RMK Looduskaitse osakonda ei vähendata.

S.Vare – Keskkonnaametis muutuvad regioonid, Viljandi maakond läheb üheks regiooniks Valga, Võru, Põlva ja Tartumaaga. Tööülesandeid Keskkonnaameti ja RMK vahel ei jagata, muudatused on vaid asutuse sisesed.